

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ ХУДОЖНІ ТЕХНІКИ ДЛЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО
ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Освітня програма «Дошкільна освіта»

першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 012 Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасні художні техніки для дітей раннього та дошкільного віку
Викладач	Доктор педагогічних наук, професор Борин Галина Василівна
Контактний телефон викладача	0673437860
E-mail викладача	haluna.boryn@pnu.edu.ua, boryngv@ukr.net
Формат дисципліни Очний/заочний	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	180 кредитів ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є формування творчої активності особистості студента в умовах модернізації сучасного українського освітнього простору. Підготовка майбутніх вихователів в означеному руслі буде ефективною за умови створення цілісної системи, яку спрямовано на використання культурних, духовних, мистецьких традицій українського народу з урахуванням особливостей художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку. Системне формування професійних компетентностей майбутніх вихователів потребує інтегративності освіти, спрямованої на розвиток потенційних можливостей здобувачів освіти задля належного набуття ними творчих умінь та навичок, усвідомлення важливості здійснення педагогом означеної діяльності задля повноцінного успішного розвитку майбутньої особистості.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення даної дисципліни передбачено підготувати майбутніх вихователів ЗДО до усвідомлення здобувачами освіти сутності сучасних художніх технік для розвитку майбутньої особистості ознайомлення майбутніх педагогів з технологічними прийомами нетрадиційних технік малювання.

Основними завданнями є: формування професійних компетентностей здобувачів освіти; ознайомлення майбутніх вихователів з особливостями розвитку у дітей раннього та дошкільного віку творчих здібностей і шляхів формування у них інтересу до різних видів художньо-естетичної діяльності; оволодіння майстерністю виконавської діяльності у відповідних видах художньо-естетичної діяльності, починаючи від визначення змісту задуму, обрання від засобів виразності для його втілення і до досконалого володіння технікою його відтворення; володіння прийомами роботи у відповідному виді техніки; активізація потреби у саморозвитку щодо власної компетентності в теорії та практиці художньо-естетичного розвитку дітей

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

<p>Спеціальні компетентності</p> <p>КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p> <p>КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.</p> <p>КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленневою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>Р-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.</p> <p>Р-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.</p>
--

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	180 кредитів ЄКТС,
лекції	Лекції – 12 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	Семінарські заняття – 18 год.
самостійна робота	Самостійна робота – 60 год.

Ознаки навчальної дисципліни		
Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
012 «Дошкільна освіта»	3/5	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни	
Тема	кількість год.

	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Чинники художньо-естетичного розвитку майбутньої особистості. Малювання коробкою для сірників. Малювання овочевим штампом.	2	2	5
Тема 2. Нетрадиційні художні техніки у роботі з дітьми раннього віку. Методичні засади творчого розвитку дітей Малювання долонькою та пальчиками.	2	2	5
Тема 3. Вікові особливості художньо-естетичного розвитку дітей дошкільного віку. Малювання кількома зв'язаними олівцями. Малювання восковими олівцями та акварельними фарбами.	-	2	5
Тема 4. Формування художньо-творчих здібностей дітей дошкільного віку. Творча спрямованість нетрадиційних художніх технік. Малювання повітряними кульками.	2	2	5
Тема 5. Сім'я як чинник творчого розвитку дітей дошкільного віку. Малювання піною для гоління, створення «мармурового паперу».	2	-	5
Тема 6. Асоціативні техніки малювання Художньо-естетичне виховання дітей старшого дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва. Малювання мильними бульбашками, видування візерунку через соломинку.	2	2	5
Тема 7. Вплив музики на збагачення змісту художньо-творчої діяльності дітей дошкільного віку. Лякографія, «малює музика», аритмія. Перетворення звичайних речей у музичні.	2	2	5
Тема 8. Графічні нетрадиційні техніки зображення Форми художньо-естетичного розвитку дітей дошкільного віку. Монотипія, гратаж.		2	5
Тема 9. Малюнки, створені за допомогою відбитків. Методи і прийоми художньо-естетичного розвитку дітей дошкільного віку		2	5
Тема 10. Художньо-естетичний розвиток дітей дошкільного віку засобами нетрадиційних технік малювання. Ниткографія, нейрографія.		2	5
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів (оцінки за практичні заняття - 40 балів, включають контрольну роботу (тести) - 20 балів, творчі роботи – 20 балів, самостійну роботу - 20 балів).
Вимоги до письмових робіт	Проект з теми за вибором – оцінюється самостійність виконання, аналіз та міркування. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів допочатку сесії)
Семінарські заняття	Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 5 б.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, пройдене тестування.
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік форма здачі - комбінована

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи).
Академічна доброчесність: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція). <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/>

Відвідування занять Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове

Пропущені заняття здобувач відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного занять роботу. Для цього використовуються:

- усне опитування;
- перевірка продуктів декоративної діяльності дошкільників;
- перевірка письмових завдань;
- заслуховування і перегляд відео презентацій;
- перевірка виконаної, передбаченої програмою курсу самостійної роботи (рекомендаційних плакатів, лепбуків, проектів тощо).

Неформальна освіта: Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора No 672 від 24.11.2022 р.)
<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Біла І. М. Психологія дитячої творчості. К. : Фенікс, 2016. 125 с.
2. Борин Г. В. Розвиток творчого потенціалу майбутнього вихователя у процесі підготовки до керівництва художньо-конструктивною діяльністю дітей дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки*. Серія : Педагогіка, Психологія, Медицина. 2022. № 4 (9). С. 51-64.

3. Борин Г. В. Художньо-естетичний розвиток дітей: навчально-методичні рекомендації для проведення практичних занять студентів спеціальності “Дошкільна освіта” : [текст. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ. 2019. – 56 с
 4. Борин Г. В. Педагогічні умови організації художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку в умовах ЗДО. Молодь і ринок. № 9 (125), 2021, С. 37-42. (0, 88).
 5. Борин Г. В. Професійна підготовка студентів до художньо-конструктивної діяльності з дітьми дошкільного віку засобами педагогічної практики. Академічні студії. Серія «педагогіка». № 1 (3). 2021, С. 181-186. (0,88).
 6. Гавриленко Т. Л. В. О. Сухомлинський про формування творчої особистості. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. Кіровоград, 2019. Вип. 123, т. 1. С. 133–136.
 7. Нетрадиційні методи малювання
<https://dnz35.edu.vn.ua/%D0%B4%D1%96%D1%82%D1%8F%D0%BC/%D1%80%D1%83%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B8-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%8F%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F>
 8. Нетрадиційні техніки малювання в ЗДО. <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-netradicijni-tehniki-maluvanna-v-zdo-135581.html>.
 9. Нетрадиційні техніки малювання з дітьми дошкільного віку.
<https://www.youtube.com/watch?v=yPeaiMKyQOY>
 10. Олійник Н. А. Педагогічна творчість: навч.-метод. посібн. Чернівці, 2019. 52 с.
 11. Основи педагогічної майстерності / упоряд. Н. Мачинська, А. Федорович, Н. Яремчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.
 12. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з освітнього процесу: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP25_12_2020-1.pdf.
 13. Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» . URL: (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-TaProvedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-UniversytetuIm.-Vasylia-Stefanyka.pdf>);
 14. Положення «Про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS» . URL: (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/08/Nakaz-pro-poriadokpovtorneho-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ECTS-v-umovakh-ECTS-Poriadok-vstanovlenniavidpovidnosti-navchalnykh-dystsyplin-praktyk-profiliu-kafedr-universytetu.pdf>);
- Інформаційні ресурси
1. <http://www.intellect-invest.org.ua> – портал сучасних педагогічних ресурсів.
 2. <https://dnrb.gov.ua/ua/> – Державна науково-педагогічна бібліотека імені В. О. Сухомлинського НАПН України.
 3. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
 15. 4. <http://www.nbu.gov.ua/eb/ep.html> – електронний фонд наукових публікацій.

Викладач: доктор педагогічних наук, професор

Борин Галина Василівна